

[Stats- og udenrigsministeren.]

De tal, man har, er muligvis ikke nøjagtige, men de siger, at i en 5 års periode blev der dræbt 126 personer, som simpelt hen blev skudt af deres landsmænd, da de var på vej op over muren.

Se, som et vestligt svar på denne umenneskelige mur midt igennem en by vedtog man på et NATO-møde — og det er altså baggrunden for den ordning, Danmark deltager i, det er en beslutning på et NATO-møde, der naturligvis er bindende for de lande, der frivilligt er gået ind på den — som et svar på muren vedtog man at skærpe — og det havde forbindelse med andre beslutninger, der var truffet i løbet af den lange Berlinkrise — de vestlige rejserestriktioner; skærpelsen blev i øvrigt forelagt det udenrigspolitiske nævn og var genstand for behandling dér på helt normal måde. Det bestemtes, at der for fremtiden kun i begrænset omfang kunne udstedes kontrolrådspas, og dette blev administreret meget stramt.

Nu mener hr. Svend Haugaard at kunne erindre, at hr. Per Hækkerup her fra talerstolen skulle have sagt, at vi fra dansk side havde rettet henvendelse om og søgt at få dette forhold lempet. Hr. Svend Haugaard mener også at kunne erindre, at hr. Per Hækkerup havde sagt, at det vistnok var gået i orden. Det kan jeg helt bekræfte. Vi søgte at få det ændret, og vi fik det ændret. I anledning af Bert Brechtensemblets afvisning i 1963 foreslog vi fra dansk side i NATO-rådet, som er stedet for disse beslutninger, at man nu skulle lempe disse ordninger, således at kunstnere videnskabsmænd, sportsfolk og forskellige andre grupper, deriblandt også pensionister, atter skulle kunne få adgang til at rejse f. eks. til Danmark, for pensionisternes vedkommende uden at skulle søge kontrolrådspas. Dette initiativ lykkedes, det blev gennemført.

Muren er der imidlertid stadig væk, og uanset den opblødning, der er sket i fronterne, uanset at den kolde krig vel ikke er så kold, som den har været, står muren der stadig.

Vi mener, at det sidste incident, der har været, med de østtyske journalister, må give os anledning til på ny at rejse spørgsmålet i NATO. Der er dog sket så stærke

tilnærmelser mellem Øst- og Vesteuropa, så mange afspændingsforsøg er i gang, at vi har den opfattelse, at det er i forlængelse af en forældet, en nu overstået situation, at man har nægtet disse østtyske journalister adgang til Danmark, medens de godt kunne rejse til Sverige. Det er altså det spørgsmål, vi nu vil tage op, og det ved hr. Svend Haugaard godt; det oplyste justitsministeren ham om i forrige spørgetid. Jeg håber, vi får lige så meget held med dette forsøg, bygget på dette konkrete tilfælde, som med tidligere forsøg på at få lempet disse regler.

Svend Haugaard: Jeg beklager at måtte sige, at jeg ikke rigtig synes, det var noget helt svar. Selvfølgelig har jeg set muren, jeg har endda set den mange gange. Jeg var så galt i Berlin netop i de allerværste dage i 1961. Jeg havde lejlighed til at være i forhør hos folkepolitipræsidenten temmelig lang tid, og vi havde en ret varm samtale. Jeg var også på den vestlige side, hvor jeg hørte nøjagtig de samme argumenter.

Jo, jeg kender det med muren, og jeg er fuldstændig enig i, at den mur skal rives ned. Spørgsmålet er bare, hvordan det kan gøres. Jeg husker i høj grad baggrunden, og jeg er klar over, at det, vi skal gøre, er ikke at, om jeg så må sige, bruge den hårde politik — det hjælper i hvert fald ikke noget. Jeg tør ikke garantere for — det antydede statsministeren jo — at det, hvis vi ændrede vore visumforhold, ville rokke ret meget ved muren, naturligvis ikke. Men jeg tør sige, at når vi nu er inde i en afspændingsperiode, hvor vi gerne skulle gøre noget for at få en yderligere kontakt, og hvor vi stadig væk taler om denne yderligere kontakt, så mener jeg afgjort, at det gør det sværere for regeringen i Østtyskland at afvise udrejse af deres egne, hvis der ikke lægges hindringer i vejen fra vor side. Det mener jeg er noget konkret og noget reelt, som i hvert tilfælde skal tages med i vor stilling til problemet.

Så vidt jeg ved, er det alle NATO-lande, der har det sådan, og når der før blev sagt, at „man“ vedtog, formoder jeg, det var NATO-landene i fællesskab, som var „man“. Men Vesttyskland har mig bekendt ikke den ordning; der skal ikke et kontrol-